

Indúlt BETSBÖL Szombaton 21. Júl. 1787.

Elegyes Tudósítások.

A' Bétsi Publikum edgy közél lévő háborúról fo-
 ha többet nem futtogott 's mormólt edgykor
 valaha magában, mint ma; de kivel léssen, azt az
 egek tudják. Bizonyos az, hogy többnyire éjjel
 nappal a' hadi Kantzelláriában dolgoznak, és 7-dikre
 virradólag ő Felsége maga-is tsak-nem egész éjszaka
 jelen vala itten, és noha ez előtt botsátott levelünk-
 ben azt írtuk vala edgy levél után, hogy a' F. Mo-
 nárkha a' Belgiumbélieknek kívánságokat tellyesítette
 légyen; még-is mindazáltal bizonyosnak mondatik,
 hogy 36 ezer fegyveres el-múlhatatlanúl Belgiumfelé
 indulandó minden órán. Ezen Zenebonának alkalma-
 toslágával a' Prufzszusnak bizonyos számú hadi népe
 A. Belgiumba vette magát, és a' Hollándiai széleken

fekszik; mellyet a' Frantzia észre vévén, ő-is leg-
 ottan annyi főből álló seregét ezeknek ellenében Hol-
 lándiába telepítette olly tzéllal, hogy a' Pruszszus,
 kinek az a' tzéla, hogy Hollándiában békefféget
 plántáljon, és a' Helytartó Hertzeg juísát helyre-álít-
 tsa, bé-ne mehesse. — A' Toskánai Hertzegnek, és
 annak nagyobbik Leányának *Therésiának* Bétsbe jö-
 vetelekről, és ezen Hertzeg Kisafszonynak a' Szak-
 szoniai Antal Hertzeggel lejendő házassági öszve-ke-
 lésekről, mint tökéletesen el-végzett dologról, úgy
 beszélnek, és — A' második Toskánai Printz a'
 Pruszszus Király Leányát *Friderikát* nyerte-el; kik
 már edgymásnak a' magok képeket által-is küldötték,
 melly a' Fejedelmek között bizonyos házasságnak a'
 jele. — Ennekutánna minden Ts. és Királyi tarto-
 mányokban a' Kávé, valamint a' Tsokoládé, táblákra
 készítették, és úgy adatik-el. Itt már próbát-is lát-
 hatni belőlle. — A' Lengyel Országi Semináriumnak
 Rektora *Stzaunitzki Úr*, Magyar Országban Szepes
 Vármegyében Püspökké tétetett. Ezt így olvasom
 edgy Bétsi levélből. — *Lembergöl* ezt írják: „Azok
 a' Frantzia Apátzák, kik között némellyek nagy Tsá-
 szári költséggel hozattanak vala Párisból olly véggel,
 hogy a' mi Lengyel Kisafszonykáinkból tökéletes
 eszü és indulatú Dámákat formálnának, még eddig nem
 igen nagy reménységgel táplálnak bennünket. A' val-
 lásról való józan gondolkozásáról edgy ezek között,
 nem régiben, midőn a' F. Tsászártól a' magok Kla-
 stromokban meg-látogattattak volna, igen érzékeny
 szemben tűnő példát ada, t. i. Meg-fogván a' F. Tsá-
 szárnak kaputját, edgy szegeletbe vezeté, és egész
 fel-melegedett indulattal a' mostani Reformátzió ellen
 kezdé, mint edgy leg-böltsebb Apostolné, dohogni.”
 — A' Lembergi Bibliothékában, melly most szedetik

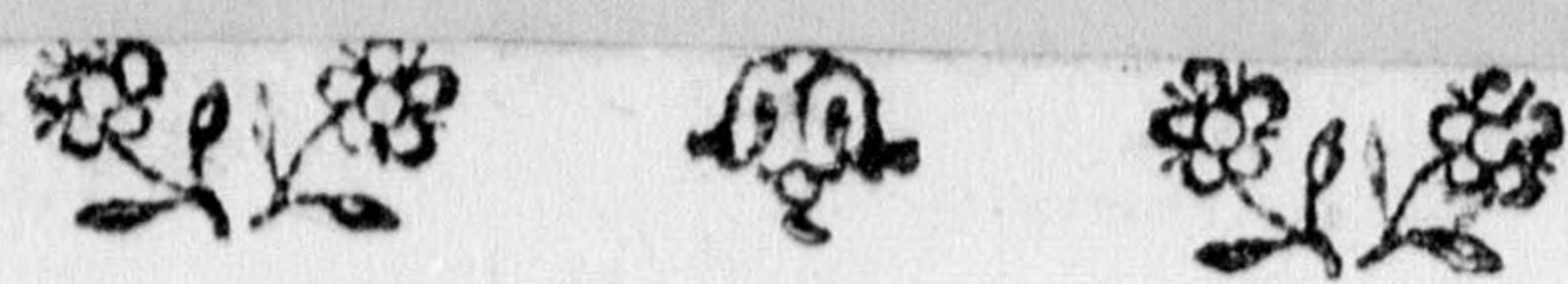
rendbe, igen régi és ritka könyvek találtattanak. Nem régiben 169 darab könyvek, részszerént kézírások, részszerént a' 14 - 15-dik században költ régi és ritka munkák, és 50 Rátz könyvek hozattattanak innen a' F. Udvari Bibliothékába. — A' Bétsben lévő Hollándiai követ szedi a' sátorfát, és minden órán hátat fordít Bétsnek; mert már, a' békeflég punktu-
mai szerént való fizetésnek ideje el-tölt, és még-is a' F. Tsászári Kassába le-tejendő Hollándus arannyakat magoknál tartják. — Edgy nyomtatásban világ eleibe jött számvetés szerént, a' F. Ts. és Királyi Hadi Tábor 363 ezer fegyveres népből áll, és 200 Generálifokból; — de háborúnak idején 400 ezernél-is többre mehet minden erőszak nélkül. — A' *Mántuá*-ból jött levelek szerént, a' múlt Urnapi Butsú-járáskor edgy meg-tébojodott aszfzony edgy Pap Urat, mellyet *ò il marito suo* nevez vala, edgy kardal a' tzerémóniák között, szúra kerefztül, és magát is ennek-utánna; mellyel az egész áhítatos fokaság' rendjét öszve zavará. — A' Londoni Levelek adják tudunk-ra, hogy minden Tengeri Hatalmasságok erősítik a' magok vízi erejeket, mintha *Márs* Neptunussal kívánna szemben szállani. — Edgy más levél szerént, a' Töröknek 100 ezer fegyveres népből álló ferege moz-
dula meg nem régiben azon kívül, hogy még tudhat-
nók: hová, és mi végre? Tegnap előtt virratra me-
ne Bétsen is kerefztül 6 Regiment, a' mint a' külső
Városi *Máriahilf* nevű útszabeliek beszállik, és min-
den órán indulnak, a' tüzi játékot gyújtogató Pattan-
tyúfok-is Bétsből. — A' Spanyol levelek szerént a'
Kadix és *Ferról* nevű kikötő-helyekben éjjel nappal
földozzák a' hadi hajókat, a' Stokholmi Udvar nem
külömben ezt tselekefzi a' maga partyain. Edgy szó-
val, mindenek úgy beszélnek, hogy soha közönsége-
sebb

febb hadi-készület Európában nem volt, mint most, 's azonban semmit bizonyost: mi végre? nem tudunk. — Némelly Politikusok' érteime szerént, már Hollandia el-van oſztva, már a' Pruszszus és Frantzia kézzen állanak; a' F. Tsászári Udvar és az Ánglus-is rövid nap meg-fognak jelenni, és a' pappiroſſan el-oztott maga Tartományába kiki belé-fog minden puska-szó nélkül költözni, — 's tsak ekkor hül-el szemé szája a' Zenebona fiainak; 's nem-is lehet különben; mert minden mostani Európai hadi-készületeknek ezek, és ezekután a' Frantzia a' magva. — A' F. Ts. és K. Hadisergek az eddig való helyeket változtatni fogják. — Hollandiában most van a' Katonák szürettye. Ezek házról házra, városról városra járnak, ölnek és pusztítanak: így eszi a' pártot ütött Hazafi a' Hazafiat. Némelly Városok már tsak-nem üressen maradtak; a' nép a' szemmel látó veszedelem elől el-húzta magát 's vagyonkáját. — Amaz egész világ előtt esmeretes Ángliai Gróf Gordont minden felől körül vévén a' maga bolond Bigotériájának és fok réttü veszedelmes büneinek büntetése, a' fogságból, a' maga szája-izü, zenebonát szomjúhozó bigott attyafiaihoz a' Hollándusokhoz által szökött, hól a' maga öszült bolondságainak talál bolondságot tápláltatásokra. Az utolsó szállásán úttyában, midön már Hollandiába érkezett, leves és hús helyett, Kávét és vajjas kenyeret kért, mint valamelly nagy Hollándus. Londonban ezt írták minden falra: jó útat Lord Gorgon! és nagyon örvendenek, hogy ezen pestis meg-szökött töllök. — Kemény parantsolatot adott a' Londoni Udvar, hogy a' közép-tengerről jövő minden hajók Kontumátziót tartsanak, ki-vévén a' Spanyol és a' Minorka szigetbéli hajókat; mivel Algirban szörnyü Pestis uralkodik. — Igaz-é, vagy hamis politika? nem

tudjuk; azt értyük edgy levélből, hogy a' Hollánd. Helyt. Hertzeg katonái között ragadó nyavallya uralkodik: nints jó vizek, nints kenyerek, abrakjok. Hollándián az Istennek 3 leg-fujjofabb ostroma: az éhség, fegyver és, az utolsó hírek szerént, a' Pestis. Ezt okozza a' belső zenebona, mellytől őrizzen az Isten minden Hazát. — *Magyar Országból 29. Júnii.* „Tsak haljon kegyelmed, szól a' tudósító, edgy szörnyű különös történetet! Edgy darab időtől fogva tsak veszedelmes nyavallyák uralkodnának. — Azonban Serviában és más közel lévő környékekben semmi effélék nem hallattnak. Két nappal ezen parantsolatnak ki-adása után t. i. 23-dik Júnibusban 4 esmeretlen Ánglus útaxók jövének Török Országból itten keresztül, és a' magok útjokat minden Kontumátzió nélkül Béts-felé folytatták. Némelly szemefébb Zemliniek bizonyos-

nyosnak akarják mondani, hogy ezen 4 útasok köz-
 zül 2 személyek tsak állortzás - - - Anglusok valá-
 nak. — A' Fogtűi Reformátusok Kalotsa mellett már
 viszsa-nyerték régi harangjaikat, fa Tornyokat, Ek-
 klésia' kertyeit, mellyeket 20 esztendőktől fogva a'
 Plébánus bír vala; a' ki-verettetett lakosoknak-is meg-
 betsültettek házaik, 's várják a' kegyelmes Királyi
 választ. — Szabadszállásról íratik: „Az Akasztói
 'Sidó a' Plébánus Úrnál nagyon benn lévén, el-kéri
 edgykor kúlsát, hogy el-vesztett kúlsa helyett
 próbálja ládáját ki-nyíttani. A' Plébánus Úr semmi
 fortélyt nem vélvén, által-adja; a' 'Sidó hasonló kúls-
 tsot tsináltatván magának, mikor a' Plébánus minden
 tselédjivel edgyütt a' Templomban vólna, el-megy a'
 'Sidó, és az ablak karikájit szépen fel-bontván, a'
 szobában lévő kútses ládából el-viszi, a' mit talál,
 és meg-indúl Pestfelé a' Vásárra; de későre; mert a'
 Plébánus Úr a' Templomból ki-jövéen edgy napzamos
 ki-fizetésére ki-nyítván a' ládát, észre-veszi a' Sidó-
 subtractiót, utánna lovon a' Hajdúk a' 'Sidónak, útol
 érik, és kötve vivék-bé Pestre — de nem a' vásárra,
 hanem a' bünösök helyére, honnan a' *Móses* meg-
 rontott 10 parantsolatja sem fogja büntetetlenül ki-
 botsátani. Ez a' Pesti *Médárdusi* Vásárkor esett.
 Az Erdély és Magyar Ország szélein lévő *Meszes*,
Réz és más nagy erdőkben meg-kezdettenek úgy an-
 nyira szaporodni a' gyilkosok és tolvajok seregai,
 hogy már az útonjárókat-is meg-fosztják — sőt a'
 fogságba vivő Rabokat-is el-veszik, és az azokat vi-
 vőket meg ölik; noha a' múlt hónapnak 26-dikán költ
 felséges rendelés szerént kegyelmesen parantsolni mél-
 tóztatott ő Felsége, hogy az efféle Tolvajsergeknek
 előljáróit el-fogván, leg-ottan sententziát mondjanak
 fejére. — Meg-került a' *NOE* Bárkából ki-botsátott

első galambja, — Meg-indúl a' nopokban edgy Erdélyi Magyar ifjú Bétsben, és edgy 3 egyenlő szegeletű kalapos fekete köntösű Úrral találkozáván, szemibe néz, 's tsak alig esmeré-meg a' föld alatt vándorló *Klimius Miklost* az ő hajdani Varga gazdája. Közelebbről beszélek: — edgy Erdélyben a' K* K* K* tanult, és fok esztendők alatt Deákoskodott ifjú R* másként F*, panaszra jött vala Bétsbe azért, hogy ő a' maga tudományának hasznát nem veheti; mivel Tzigány szüléktől származván, semmire nem alkalmaztatik. Edgy nagy bölts fő edgy petsétes levéllel vissza küldé. — A' Posonyban és körül fekvő Fő-Hertzeg *Ferdinánd* Regementje, és a' Györben és Székes-Fejérvárban fekvő *Eszterházi Antalé* a' jövő hónapnak első napján egész készülettel indulnak Lintz-felé; az elsőnek helyébe *Dáitsmáiszter*, a' másodiknak *Károly Toskána* megyen; Budára pedig, a' Gré-tzi tudósítások szerént, és Pestre, *Tertzi* és *Durlakh* száll-le, és így a' Nemzeti Regementek változnak.

F ó l d a l é k.

A' F. Monárkha a' Státus Fő-Kantzellárius Hertzeg *Kaunitz* Úrnak jávállására, és az A. Belgiumi Fő-Kormányozó Hertzegnek kívánságára, a' Státus Vice-Kancellárius Gróf *Kobenzl* Urat, Gróf *Belgiojósó* helyében, Belgiumi Ministerré tenni méltóztatott; ki már Brüsszselfelé el-is indulván, az első meg-állásig a' F. Monárkhát-is szerentséje vala késérni. Ezen Bölts, és tsak-nem *Kaunitzi* börtsefféggel bíró Minister, reméljük, ezen Zenebonáskodó népnek le-tsen-desítésében engedelmes eszközöket fog-találni, úgy hogy, az erőszakra talám szukség sem lészzen. — *Brüsszselből* írják, hogy a' nép az úgy nevezett *Fou-rit* pénzt, melly a' Katonák számára tartozik, mind addig meg-fizetni nem akarja, míg nem a' F. Tsászárnak,

nak, a' mostani környül-állásokról végső feleletét hal-
lándja. — A' Belgiumi Státusnak 4 *Kommissáriusokat*
rendeltenek, hogy a' F. Ts. és Királyi *Kommissáriu-*
sokkal az *Ekklesia Kossáját* meg-visgálják, és el-ren-
deljék, azon pénzt mire fordítsák. — Edgy *Frantzia*
Printzetskén, kinek az őrizeten lévő *Gárda Gránaté-*
rosok között edgynek állása nem tetszén, hozzá emelt
lábbal azt mondá: *Férre innen!* és a' *Gárda Gránaté-*
ros szégyelletiben félre sétála, ilyen tromf esék: abban
a' szempillantatban érkezik a' parantsolat (meg-látta
vólt valaki a' kevély *Printzetske* tselekedét) hogy
az ifjú *Printznek* leg-ottan edgy kis mangalétát és pa-
trantást adjanak, és azt a' *Gránatérost* mindeneknek
szemek láttára váltsák-fel vele az őrizetről, hogy mi-
vel ő jól nem állott, aljon a' *Printz* jól helyette.
Még-is tselekvék, és a' *Gránatéros*' óráját a' *Printzets-*
ke tölté-ki az őszve-gyűlt fok népnek szeme-láttára.
Kegyelmes Atyai és nagy szívű *Királyi* tselekedet. —
Éppen most jöve, még *lútskoston* a' *fajtó* alól edgy le-
vél kezembe, mellyszerént a' *Felső Auszriai* és *Stiriai*
Regementek már útban vagynak és mennek *Belgium*
felé; de ez koránt sem arra tzelez, mintha a' *Kegyel-*
mes Monárkha a' maga fanátikus jobbágyainak azért,
hogy azok az ő jó tzeleját és szándékát által nem lát-
hattyák, nyakakon kívánna eret vágatni; hanem tsak
a' *Békeflégre* — és *Hollandiára* tzeleznak inkább. —
Most már többet írhatnánk az új *Levelek* szerént a' *Hol-*
lándiai tseté patéról; de nem fér; közelebb kelendő
Levelünkben bővebben.

NB. Az LVI-dik Kurirban a' 450-dik lapon *Eszterházi Sámuel*
helyett kell *Eszterházi Miklóst* érteni; mert a' német írás
szalta-meg az írói benne.